

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1606

Vragen van de leden **Irrgang** en **Gesthuizen** (beiden SP) aan de ministers van Financiën en van Veiligheid en Justitie over *commissarissen* (ingezonden 25 januari 2011).

Antwoord van minister **Opstelten** (Veiligheid en Justitie) (ontvangen 2 maart 2011).

Vraag 1

Deelt u de mening dat commissarissen en toezichthouders voldoende tijd voor hun taak moeten vrijmaken en een diverse achtergrond moeten hebben, zodat ze zo onafhankelijk mogelijk kunnen opereren, ongeacht binnen welke sector het bedrijf of instelling actief is? Zo nee, waarom niet? Waarom zouden deze algemene eisen aan commissarissen en andere toezichthouders niet voor alle soorten bedrijven en instellingen gelden?

Antwoord 1

De raad van commissarissen van een rechtspersoon heeft een toezichthoudende en adviserende rol. Voor NV's en BV's bepalen de artikelen 2:140 lid 2 en 3 en 250 lid 2 en 3 BW het volgende. De raad van commissarissen heeft tot taak toezicht te houden op het beleid van het bestuur en op de algemene gang van zaken in de vennootschap en de met haar verbonden onderneming. Hij staat het bestuur met raad ter zijde. Bij de vervulling van hun taak richten de commissarissen zich naar het belang van de vennootschap en de met haar verbonden onderneming. De statuten kunnen aanvullende bepalingen omtrent de taak en de bevoegdheden van de raad en zijn leden bevatten. Vanzelfsprekend moeten commissarissen voldoende tijd vrijmaken om hun taak goed te kunnen vervullen. Daarnaast moet de raad van commissarissen zodanig zijn samengesteld dat voldoende kennis en ervaring kunnen worden ingebracht om invulling te geven aan de toezichthoudende en adviserende taak van de raad. Diversiteit in de samenstelling kan daaraan bijdragen. Of de samenstelling van een raad van commissarissen voldoende divers is, is een vraag die van geval tot geval moet worden beantwoord, bijvoorbeeld wanneer de algemene vergadering het functioneren van de raad bespreekt (vgl. het antwoord op vraag 6).

Daarnaast is de onafhankelijkheid van commissarissen van belang. De leden van de raad van commissarissen moeten ten opzichte van elkaar en het bestuur onafhankelijk en kritisch kunnen opereren. Een en ander geldt onafhankelijk van de sector waarin een bedrijf of instelling actief is.

Vraag 2

Vindt u het – in het kader van voldoende tijdbesteding – wenselijk dat het gemiddeld aantal toezichthoudende functies dat een toezichthouder bekleedt met bijna 30% is gestegen naar 3,3 per persoon?¹ Zo ja, waarom is dat wenselijk?

Antwoord 2

Of een commissaris voldoende tijd besteedt aan zijn functie, kan uitsluitend van geval tot geval worden beoordeeld. Daarbij is van belang dat toezichthoudende functies in zwaarte kunnen verschillen. Een voorzitterschap van de raad van commissarissen van een beursvennootschap die bij een overname is betrokken, zal in de regel meer tijd vergen dan een commissariaat in een relatief klein bedrijf. In het algemeen kwalificeren toezichthoudende functies niet als een full-time functie, zodat het cumuleren van verschillende functies in beginsel toelaatbaar is. Voor beursvennootschappen geldt de Nederlandse corporate governance code, die voorschrijft dat het aantal commissariaten zodanig beperkt moet zijn dat een goede taakvervulling gewaarborgd is. Meer concreet schrijft de code voor dat één persoon niet meer dan vijf commissariaten bij Nederlandse beursvennootschappen mag hebben, waarbij het voorzitterschap van een raad van commissariaten dubbel telt (best practice bepaling III.3.4). Een gemiddeld aantal functies van 3,3 per persoon acht ik in algemene zin niet bezwaarlijk.

Vraag 3

Kunt u aangeven hoeveel van de ruim vierhonderd ondervraagde commissarissen en toezichthouders meer dan vijf toezichthoudende functies bekleeden?

Antwoord 3

Het Nationaal Commissarissen Onderzoek 2010 heeft betrekking op 440 commissarissen. Uit het onderzoek blijkt dat ongeveer 21% van die commissarissen meer dan vijf toezichthoudende functies bekleedt. Naast commissarissen van beursvennootschappen en niet-beursvennootschappen deden aan het onderzoek ook commissarissen mee van zorginstellingen, woningbouwcorporaties en onderwijs- en culturele instellingen. Ik beschik niet over cijfers welke commissarissen de meeste nevenfuncties hebben. Uit de rapportage van de Monitoring Commissie Corporate Governance Code uit 2008 blijkt dat de beperking tot vijf commissariaten bij beursvennootschappen goed wordt nageleefd.

Vraag 4 en 5

Vindt u het – in het kader van een voldoende divers samengesteld toezichtorgaan – wenselijk dat nog steeds 60% van de functies binnen het eigen netwerk gekregen wordt? Zo ja, waarom is dat wenselijk?¹

Duidt het percentage uit vraag 4 er volgens u op dat het zogenaamde «old boys network» inmiddels is doorbroken? Zo ja, waarom? Zo nee, bent u bereid maatregelen te nemen om het «old boys network» te doorbreken?

Antwoord vraag 4 en 5

In 2010 deden 440 commissarissen mee aan het Nationaal Commissarissen Onderzoek. In 2009 waren dat 432 commissarissen. Het aantal deelnemers kent dus een lichte stijging van ongeveer 2%. Uit het onderzoek komt naar voren dat commissarissen in 2010 in 60% van de gevallen aangaven hun commissariaat te hebben verkregen via hun eigen netwerk, ten opzichte van 58% in 2009. De stijging ten opzichte van 2009 is licht en bedraagt ook 2%. Tegenover de lichte stijging van het aantal commissarissen dat hun functie heeft verkregen via het eigen netwerk, staat een eveneens lichte stijging (1%) van het aantal commissarissen dat hun commissariaat heeft verkregen door tussenkomst van een headhunter of openbare werving. De onderzoekers menen dat dit wijst op een professionalisering van de markt voor toezichtfuncties en op het volwassen worden van de manier waarop toezichthouders en organisaties elkaar vinden.

Ik zie geen aanleiding voor nadere regelgeving op dit punt. Of de samenstelling van een raad van commissarissen voldoende divers is wanneer een commissaris wordt benoemd die ook deel uitmaakt van het netwerk van een

¹ de Volkskrant, «Old boys zoeken elkaar weer op», 21 jan. 2011.

of meerdere andere commissarissen, kan niet in algemene zin worden aangegeven. Wie als commissaris wordt benoemd zal afhangen van de samenstelling van de raad van commissarissen, van de vraag aan welke kennis en ervaring behoefte bestaat en van de kennis en ervaring die de andere commissarissen inbrengen.

Vraag 6

Wat is uw reactie op de stelling van de onderzoekster, prof. dr. Mijntje Lückcrath, dat commissarissen onvoldoende informatie geven en te gesloten zijn? Welke maatregelen bent u bereid te nemen om ervoor te zorgen dat commissarissen transparanter worden?

Antwoord 6

Commissarissen oefenen hun taak uit in het belang van de vennootschap en de daarmee verbonden onderneming. Wanneer de raad van commissarissen goed verslag doet van zijn werkzaamheden, maakt dat het voor de algemene vergadering mogelijk om in te schatten of de raad van commissarissen zijn taak goed heeft vervuld. Indien de verslaglegging te wensen overlaat, ligt het op het pad van de algemene vergadering om daarover vragen te stellen aan de raad van commissarissen, bijvoorbeeld wanneer de raad van commissarissen verzoekt om decharge voor de verrichte werkzaamheden. Ik zie in dat verband geen aanleiding voor nadere regelgeving.

Overigens houdt de Nederlandse corporate governance code voor beursvennootschappen in dat een verslag van de raad van commissarissen deel uitmaakt van de jaarstukken van de vennootschap. De raad van commissarissen doet daarin verslag van zijn werkzaamheden in het boekjaar en er moeten specifieke opgaven en vermeldingen worden opgenomen indien de Code deze voorschrijft (best practice bepaling III.1.2). Zo moeten bijvoorbeeld gegevens over het geslacht, de leeftijd, het beroep, de hoofdfunctie, de nationaliteit, nevenfuncties, tijdstip van eerste benoeming en de lopende termijn waarvoor de commissaris is benoemd, worden vermeld (best practice bepaling III.1.3).